

A Hansági Ornitológiai és Természetvédelmi Kutatótábor 25 éve

25 years of the Ornithological and Conservation Research Camp in the Hanság

FÜLÖP TIBOR

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület 1974 évi megalakulását követően szakosztályai közül a Faunisztikai Szakosztály és a Vonuláskutató Szakosztály programjai aktivizálták leginkább a tagságot. Madárgyűrűző táborok szerveződtek elsőként Kisoroszában, a Hortobágyon és a Kiskunságban. A Hansági Tájvédelmi Körzet létesítésével egy időben, 1977-ben a Fehér-tónál szerveztünk madárgyűrűző táborot 21 fő részvételével. A lengyel Balti Akció mintájára gyűrűzőprogram szerveződött Magyarországon is „Akció Hungaria” néven, amelybe a fehér-tavi tábor is bekapcsolódott. Ettől kezdve az itt végzett tevékenység iránt fokozatosan nőtt az érdeklődés. A tábor tevékenysége elsősorban a nádi énekesmadarak gyűrűzésére, biometriai adatainak mérésére, populációdinamikai vizsgálatára irányult, de minden más – függőnyhálóval vagy egyéb eszközzel fogott – faj egyedeit is jelöltük és rögzítettük adataikat. Az első években a madarak gyűrűzése és a természetvédelmi szemléletformálás volt a fő cél, majd fokozatosan kibővült a tábor résztvevőinek tevékenységi köre: így botanikai, zoológiai, madárfaunisztikai adatok gyűjtésére, a gazdálkodás élővilágra gyakorolt hatásainak vizsgálatára és más egyebekre is.

Az első időszakban a tábor időtartama egy-két hét volt, majd a megnövekedett igények miatt négy-öt hétre tolódott ki. A résztvevők első időszakban főként 16 év feletti fiatal felnőttek voltak, később a táborban 10 évestől akár 60 év feletti korig több generáció képviseltette magát. A „Hansági Ornitológiai és Természetvédelmi Kutatótábor” a Fehér-tónál teljesen nomád körülmények között kezdte meg munkáját 1977-ben. Később folyamatosan javultak a körülmények (faház, vezetékes ivóvíz stb.), de nomád jellege végig megmaradt. E tábor kezdetben főként Győr-Moson-Sopron megyéből vonzott érdeklődőket, majd ismertté válásával párhuzamosan folyamatosan bővült a résztvevők köre. Az ország minden részéből és további 24 országból érkeztek résztvevők a 25 év alatt.

A tábor tevékenysége a tudományos célú madárgyűrűzésen kívül kiterjedt a természetismereti-, természetvédelmi ismeretterjesztésre, különösen a növény- és állatfajok megismertetésére. Az 1977-től 2001-ig eltelt 25 év alatt a táborban több mint 600 fő vett részt. 85 madárfajhoz tartozó 53 000 egyedet gyűrűztünk meg, és vettük fel a biometriai adataikat. Ez idő alatt közel 80 külföldi gyűrűs madár került kézre, míg az itt gyűrűzöttek közül mintegy 70 példányt fogtak vissza Magyarország határain kívül. Elsősorban a szomszédos országokból érkeztek visszajelentések, de ezek mellett máltai, egyiptomi, spanyolországi, görögországi, oroszországi, közép-afrikai megkerüléssel is rendelkezünk. A gyűrűzések és a faunisztikai megfigyelések során a Hanság madárvilágára nézve új fajok – karmazsinpirók (*Carpodacus erythrinus*), rozsdás nádiposzáta (*Acrocephalus agricola*) stb. – jelenlétét is sikerült kimutatni.

Gondoskodtunk róla, hogy a táborokról minden évben beszámoljon a helyi sajtó, ezzel is népszerűsítve ismeretterjesztő tevékenységünket. Ennek kapcsán az országos terjesztésű médiumok (napilapok, televízió és rádió) is több alkalommal hírt adtak a „Hansági Ornitológiai és Természetvédelmi Kutatótábor” munkájáról és eredményeiről, amelyekből számos publikáció és több szakdolgozat készült. Összegzésként elmondható, hogy a 25 év alatt itt megfordult résztvevők környezethez, a természetvédelemhez való viszonya, gondolkodásmódja pozitívan változott és ez bizonyára meghatározó marad későbbi életük során is, amit az is bizonyít, hogy sok korábbi táborlakónak később gyermekei is visszatérő táborozók lettek.

Summary

The „Hanság Ornithological and Conservation Research Camp” has operated for 25 years within the network of „Akció Hungária” bird ringing program at the Fehér-tó (Lake Fehér). The primary aim of the camp was to study birds of reed belts and other reedy habitats but it contributed also to the environmental and conservation education of youths that visited the camp. Altogether, the camp hosted more than 600 researchers, youths and other visitors, who participated in the work during 25 years. 53000 bird individuals were ringed and 80 birds, ringed abroad were recaptured. 70 birds, ringed here were recaptured in Malta, Egypt, Spain, Greece, Russia and even in Central Africa. Common Rosefinch (*Carpodacus erythrinus*) and Paddyfield Warbler (*Acrocephalus agricola*) were recorded in the camp as new records to the Hanság area.

Fülöp Tibor – Fertő–Hanság Nemzeti Park

H-9161 Györsövényház, Petőfi u. 72. – vassemi@interart.hu
